

Aluevaltuustoaloite: Apuvälineiden lainauksen saatavuus kaikissa sote-pisteissä Satakunnan hyvinvointialueella

Aloite:

Esitän, että Satakunnan hyvinvointialue laajentaa apuvälineiden lainauksen saatavuuden kaikkiin sosiaali- ja terveystalvistepisteisiin (sote-pisteisiin) koko hyvinvointialueen alueella. Tavoitteena on parantaa satakuntalaisten asukkaiden/asiakkaiden yhdenvertaista mahdollisuutta saada tarvitsemiaan apuvälineitä nopeasti ja helposti, riippumatta asuinpaikasta tai lähimmän keskitetyn apuvälinelainaamon sijainnista.

Perustelut:

Apuvälineet, kuten kyynärsauvat, rollaattorit, wc-korokkeet ja suihkutuolit ovat monille asiakkaille välttämättömiä arjessa selviytymisen kannalta. Tällä hetkellä apuvälineiden jakelu on keskittynyt muutamille paikkakunnille, mikä aiheuttaa ongelmia etenkin ikääntyneille, liikuntarajoitteisille ja ilman omaa kuljetusvälinettä oleville henkilöille.

Erityisen merkittävä ongelma on matkakustannusten kohtuuttomuus. Monille asiakkaille matka keskitettyyn apuvälinelainaamoon voi tarkoittaa useiden kymmenien kilometrien siirtymistä ja ilman omaa autoa tämä tarkoittaa käytännössä taksikyydin tai muun maksullisen kuljetuksen käyttöä.

- Esimerkiksi 30-60 km matka suuntaansa voi taksilla maksaa yli 80–100 euroa yhdensuuntaisesti eli yhteensä jopa yli 160-200 euroa pelkästään noutokäynnistä.
- Jos matka ei täytä Kelan korvauskriteerejä, asiakas maksaa tämän itse.
- Kelan korvattavissakin matkoissa omavastuu on 25 euroa/suunta eli yhteensä 50 euroa/käynti.
- Joukkoliikennettä ei monille apuvälineyksiköille ole suoraan tarjolla tai se on aikataulullisesti hankalasti sovitettavissa.

Tällaiset kustannukset voivat olla kohtuuton rasite erityisesti eläkeläisille, pienituloisille ja pitkäaikaissairaille, joille apuväline on usein välttämätön arjessa selviytymiseen.

Lisäksi palauttamattomista apuvälineistä aiheutuu vuosittain huomattavia kustannuksia hyvinvointialueelle. Monet asiakkaat eivät palauta lainattuja apuvälineitä, koska palauttaminen vaatii saman vaivalloisen ja mahdollisesti kalliin matkan kuin noutokin. Kun apuväline jää palauttamatta, se ei kierrä takaisin järjestelmään ja joudutaan usein korvaamaan uudella.

- Esimerkiksi rollaattorin tai suihkutuolin yksikköhinta voi olla 100–300 euroa, ja suurempien välineiden kuten pyörätuolien jopa enemmän.
- Jos vuosittain jää palauttamatta satoja apuvälineitä, tämä voi tarkoittaa kymmenien tuhansien eurojen ylimääräisiä kustannuksia hyvinvointialueelle.

- Helpottamalla palauttamista (esimerkiksi palautus sote-pisteeseen) voidaan ehkäistä välineiden hukkaa ja parantaa kierrätystä sekä kustannustehokkuutta.

Ehdotetut hyödyt ja vaikutukset:

Apuvälineiden saatavuuden parantaminen kaikissa sote-pisteissä:

- edistää hoitoon pääsyä ja kotiutumista
- lyhentää hoitokasjoja ja ehkäisee kaatumisia ja muita tapaturmia
- mahdollistaa tasa-arvoisemman palvelun koko alueen asukkaille
- vähentää kotihoidon, omaishoitajien ja omaisten kuormitusta
- lievittää asukkaiden taloudellista rasitetta ja vähentää tarvetta kalliisiin taksikyyteihin
- parantaa välineiden kiertoa ja vähentää palauttamattomista välineistä aiheutuvia kustannuksia
- poistaa saavutettavuuden esteitä erityisesti alueilla, joilla joukkoliikennettä ei ole tai se on heikkoa
- voi pitkällä aikavälillä tuottaa säästöjä erikoissairaanhoidon ja laitoshoidon kustannuksissa

Toteutus:

Käytännön toteutus voisi tarkoittaa sitä, että asiakkaalla olisi mahdollisuus tilata keskitetystä apuvälineyksiköstä tarvitsemansa apuväline omaan lähimpään sote-pisteeseen, josta hän voi noutaa sen helposti ja ilman pitkiä siirtymiä tai kalliita kuljetuksia. Palauttaminen voitaisiin järjestää samalla periaatteella: asiakas palauttaa apuvälineen lähimpään sote-pisteeseen, josta se kuljetetaan keskitetysti eteenpäin, mikä edistää välineiden kiertoa ja ehkäisee niiden katoamista järjestelmästä.

Esitän, että Satakunnan hyvinvointialue selvittää mahdollisuudet ja kustannusvaikutukset apuvälineiden lainaustoiminnan laajentamiseksi kaikkiin sote-pisteisiin ja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin asian toteuttamiseksi.

Porissa 6.10.2025

Maarit Viikilä

Keskustan aluevaltuustoryhmä yhtyy aloitteeseen

Heimo Nikula

HEIMO NIKULA

Vilho Hakala

VILHO HAKALA

Helena Ollila

HELENA OLLILA

Jesper Galtala

JESPER GALTALA

Jenni Pelto

JENNI PELTO

Antti Monakoski

Päivi Haikka

Niko Viinanäki

Harjo Ollila

HARJO OLLILA

Heli Sillkava

Kari Korpola

Armo Koivisto

Maria Vartiainen

Mantta Uiminen

Sari Seinto

Reared An

Thama Tri

Ly, Calm

The Sora

Ilmi Kaveli

Chua Mij

A

Ameyu Kuru

Mij Kij

M. Turtto

Tuomas Karkko

De Jeevi

Tueja Kereq

Kalpa Leino-Munbojoni

Mantta M

Nea Hakala

Paulina Aalto

Sanna Kuhlman

Tu-Mij

Sin Kere

Sen Kere ^{SARPA HAASLANT}

Umi Markus Halmine